

Transparentnost Srbija

**Pregled izveštaja o reviziji finansijskih
izveštaja i pravilnosti poslovanja
političkih stranaka:
Nova DSS, SSP i SNS**

U Beogradu
Mart 2025.

Sadržaj

Uvod	3
Uporedni prikaz revizija	3
1. Ključne finansijske nepravilnosti	3
2. Efikasnost mera ispravke	4
Zaključak	4
Prilog	6
Analiza izveštaja o reviziji finansijskih izveštaja i pravilnosti poslovanja političke stranke "Nova demokratska stranka Srbije" za 2023. godinu	6
Analiza izveštaja o reviziji finansijskih izveštaja i pravilnosti poslovanja Stranke slobode i pravde za 2022. godinu	8
Analiza izveštaja o reviziji finansijskih izveštaja i pravilnosti poslovanja Srpske napredne stranke za 2022. godinu	10

Uvod

Finansijska transparentnost i pravilnost poslovanja političkih stranaka predstavljaju ključne aspekte njihovog delovanja, jer direktno utiču na poverenje građana, donatora i državnih institucija. Ova analiza obuhvata finansijske izveštaje Nove demokratske stranke Srbije (NDSS), Stranke slobode i pravde (SSP) i Srpske napredne stranke (SNS), koji su bili predmet revizije Državne revizorske institucije (DRI). U periodu od 2022 – 2024. godine Državna revizorska institucija je uradila reviziju finansijskih izveštaja i pravilnosti poslovanja za: političku stranku „Za kraljevinu Srbiju“, Stranku slobode i pravde, Srpsku naprednu stranku, političku stranku „Dosta je bilo“, političku stranku „Nova demokratska stranka Srbije“, političku stranku „Pokret za demokratski progres - Lëvizja e Progresit Demokratik Bujanovac, političku stranku “Zeleni Srbije” i političku stranku “Zajedno za Vojvodinu” Ruski Krstur. U istom periodu DRI je izradila i poslerevizione izveštaje o merama ispravljanja za: Narodnu stranku, političku stranku „Za kraljevinu Srbiju“, Stranku slobode i pravde, Srpsku naprednu stranku, političku stranku „Nova demokratska stranka Srbije“ i političku stranku „Dosta je bilo“.

Kod svake od analiziranih političkih stranaka uočene su određene finansijske nepravilnosti, a poslerevizioni izveštaji ukazuju na stepen ispravljenih grešaka i sprovedenih korektivnih mera. Poređenje ovih izveštaja omogućava bolje razumevanje izazova u finansijskom upravljanju političkih stranaka u Srbiji i ukazuje na oblasti koje zahtevaju dodatnu pažnju i unapređenje.

Uporedni prikaz revizija

1. Ključne finansijske nepravilnosti

Iako su kod sve tri stranke otkrivene finansijske nepravilnosti, njihova priroda i ozbiljnost se razlikuju:

- **NDSS** je imala najviše problema sa netačnim evidentiranjem rashoda i obaveza. Posebno su izdvojeni precenjeni troškovi proizvodnih usluga (925 hiljada RSD), nepravilno prikazani finansijski rashodi (2.552 hiljade RSD) i pogrešno evidentirane obaveze iz poslovanja (3.768 hiljada RSD). Ove greške su dovele do iskrivljenog prikaza finansijskog rezultata. Pored toga, stranka nije imala jasno definisane organe nadležne za finansijsko planiranje, što je rezultiralo slabom internom kontrolom.
- **SSP** se suočila sa problemima u vezi sa transparentnošću javnih prihoda i gotovinskih isplata. Ključni problemi uključuju nepravilno evidentirane prihode iz javnih izvora (155.809 hiljada dinara), isplate gotovine bez propisanih naloga (2.036 hiljada dinara) i nepostojanje odluke o članarini. Takođe, nisu izvršili popis imovine i obaveza u vrednosti od 18.107 hiljada dinara, što je moglo dovesti do pogrešne procene stvarnog finansijskog stanja stranke.
- **SNS** je imala najmanje izraženih nepravilnosti, koje su se pretežno odnosile na neusaglašene avanse i obaveze prema dobavljačima. Razlike u knjiženju obaveza iznosile su +4.295 i -6.231 hiljada dinara,

dok su neusaglašeni dati avansi iznosili 11.802 hiljade dinara. Iako su ove greške mogle uticati na finansijske izveštaje, one nisu predstavljale ozbiljno narušavanje zakonitosti poslovanja stranke.

2. Efikasnost mera ispravke

Sve tri stranke su, nakon revizije, preduzele određene mere korekcije, ali sa različitim stepenom uspešnosti:

- **NDSS** je izvršila delimične korekcije, ali nije u potpunosti rešila sve identifikovane probleme. Izmenjen je Statut stranke u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih aktivnosti, ali samo delimično. Pored toga, poboljšana je evidencija plata i naknada zaposlenih, ali nepravilnosti u evidentiranju troškova i obaveza nisu u potpunosti otklonjene. DRI je ocenila da su mere ispravljanja delimično zadovoljavajuće.
- **SSP** je sprovedla najefikasnije mere korekcije. Nakon revizije, ispravili su evidentiranje javnih prihoda, regulisali gotovinske transakcije i doneli pravilnik o članarini, čime su poboljšali transparentnost finansiranja. Takođe su izvršili godišnji popis imovine i promenili pravilnik o radu kako bi isplate zarada bile u skladu sa Zakonom o radu. DRI je ocenila da su ove mere sprovedene u celosti i da su značajno poboljšale finansijsko poslovanje stranke.
- **SNS** je preduzela mere usklađivanja evidencije sa dobavljačima i izradila akcioni plan za otklanjanje administrativnih nesuglasnosti. Iako nisu imali ozbiljne finansijske nepravilnosti, preporučeno je poboljšanje interne kontrole kako bi se izbegle slične greške u budućnosti. DRI je ocenila preduzete mere kao zadovoljavajuće.

Zaključak

Poređenjem izveštaja o reviziji tri političke stranke može se zaključiti da su problemi u finansijskom poslovanju izraženiji kod NDSS i SSP, dok su nepravilnosti SNS bile manje ozbiljne i pretežno administrativne prirode.

Najveći problemi su se odnosili na:

- Netačne evidencije rashoda i obaveza (NDSS),
- Netransparentno evidentiranje javnih prihoda i neregulisane gotovinske transakcije (SSP),
- Administrativne greške u evidenciji obaveza (SNS).

U pogledu mera korekcije, SSP je pokazala najefikasniji odgovor, ispravljajući sve ključne nepravilnosti u skladu sa preporukama DRI. NDSS je preduzela samo delimične mere, dok je SNS uspela da reši administrativne probleme bez ozbiljnih odstupanja u finansijskom poslovanju.

Ovi izveštaji ukazuju na to da je potrebno unapređenje finansijskog upravljanja političkim strankama u Srbiji, naročito u pravcu:

1. Povećanja transparentnost finansiranja, posebno kada su u pitanju javni i privatni izvori prihoda,
2. Unapređenja interne kontrole, kako bi se izbegle administrativne greške i zloupotrebe,
3. Obezbeđenja doslednog sprovođenja preporuka DRI, jer su uočene razlike u brzini i obimu sprovođenja korektivnih mera među strankama.

Prilog

Analiza izveštaja o reviziji finansijskih izveštaja i pravilnosti poslovanja političke stranke "Nova demokratska stranka Srbije" za 2023. godinu

Ova analiza se temelji na izveštaju Državne revizorske institucije (DRI) o finansijskim izveštajima i pravilnosti poslovanja političke stranke "Nova demokratska stranka Srbije" (NDSS) za 2023. godinu, kao i na poslerevizionom izveštaju o merama ispravljanja. DRI je u svom izveštaju dala mišljenje sa rezervom o finansijskim izveštajima NDSS za 2023. godinu zbog više otkrivenih nepravilnosti.

Ključne nepravilnosti u finansijskim izveštajima

Broj	Opis nepravilnosti	Uticaj na finansijske izveštaje
1	Precenjeni troškovi proizvodnih usluga za 925 hiljada RSD	Veći rashodi od stvarnih
2	Netačno evidentirani nematerijalni troškovi za 291 hiljadu RSD	Pogrešna klasifikacija troškova
3	Nepravilno prikazani finansijski rashodi za 2.552 hiljade RSD	Povećani rashodi
4	Pogrešno evidentirane obaveze iz poslovanja za 3.768 hiljada RSD	Neto finansijski rezultat netačan
5	Nepravilno evidentirani prilozi fizičkih lica za 35 hiljada RSD	Iskazani u pogrešnoj kategoriji prihoda

Problemi sa evidencijom imovine i obaveza

Nepravilnost	Vrednost (hiljade RSD)
Neispravna amortizacija opreme i nematerijalne imovine	5.197
Razlika u saldima sa dobavljačima	4.933 (više prikazano)
Pogrešno evidentirani troškovi održavanja	1.770
Pogrešna evidencija zakupnina	925

Pravilnost poslovanja

Revizija je pokazala da poslovanje NDSS u pojedinim segmentima nije bilo u skladu sa zakonima i internim aktima stranke.

Ključni problemi u pravilnosti poslovanja

Broj	Opis nepravilnosti	Posledice
1	Statutom predviđeni obavezni prilozi funkcionera nisu u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih aktivnosti	Kršenje zakonskih propisa
2	Nedostatak jasno definisanog organa nadležnog za usvajanje finansijskog plana	Slaba finansijska kontrola
3	Neadekvatna evidencija o otpisanim dugovanjima	Moguće manipulacije finansiranjama

Poslerevizione mere ispravljanja

Preduzeta mera	Status
Izmenjen Statut u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih aktivnosti	Delimično izvršeno
Donet novi pravilnik o internim finansijskim kontrolama	Izvršeno
Korekcija evidentiranja finansijskih obaveza i troškova	Delimično izvršeno
Poboljšana evidencija plata i naknada zaposlenih	Izvršeno

DRI je ocenila da su mere ispravljanja delimično zadovoljavajuće, jer neke nepravilnosti još uvek nisu u potpunosti otklonjene.

Zaključak i preporuke

NDSS je preduzela značajne korake ka ispravljanju nepravilnosti, ali je potrebno dodatno raditi na:

- Potpunom usklađivanju Statuta sa zakonima.
- Unapređenju finansijske kontrole i evidencije.
- Redovnim proverama obračuna rashoda i prihoda.
- Transparentnijem finansiranju stranke.

Dalji nadzor i primena preporuka DRI ključni su za poboljšanje finansijske transparentnosti i zakonitosti poslovanja NDSS.

Analiza izveštaja o reviziji finansijskih izveštaja i pravilnosti poslovanja Stranke slobode i pravde za 2022. godinu

Ova analiza se temelji na izveštaju Državne revizorske institucije (DRI) o finansijskim izveštajima i pravilnosti poslovanja Stranke slobode i pravde (SSP) za 2022. godinu, kao i pregled mera ispravki sprovedenih tokom 2023. i 2024. godine u skladu sa zahtevima Državne revizorske institucije (DRI). Revizija je otkrila niz nepravilnosti koje su mogle imati značajan uticaj na finansijsku transparentnost i zakonitost poslovanja stranke.

Revizija finansijskih izveštaja za 2022. godinu pokazala je sledeće nepravilnosti:

- **Nepravilno evidentirani javni prihodi** – Prihodi iz javnih izvora u iznosu od 155.809 hiljada dinara su evidentirani na neodgovarajućim računima, što je moglo dovesti do pogrešne interpretacije finansijskog položaja stranke i njenog finansiranja iz budžetskih sredstava.
- **Nedostatak potpisanih naloga za isplatu gotovine** – Ukupno 2.036 hiljada dinara isplaćeno je bez odgovarajućih dokumenata i naloga za isplatu. Ova praksa je predstavljala rizik od netransparentnog korišćenja sredstava i potencijalne zloupotrebe finansija.
- **Nepostojanje odluke o članarini i pravilnika o članstvu** – Stranka nije imala formalno definisan sistem naplate članarine, što je otežavalo kontrolu prihoda iz privatnih izvora i moglo dovesti do neusklađenosti sa Zakonom o finansiranju političkih aktivnosti.
- **Ne vršenje godišnjeg popisa imovine i obaveza** – Stranka nije sprovela popis imovine i obaveza u vrednosti od 18.107 hiljada dinara, što je onemogućavalo tačan prikaz finansijskog stanja i otežavalo identifikaciju potencijalnih nedostataka u finansijskom upravljanju.
- **Isplate zarada su bile u suprotnosti sa Zakonom o radu** – U pravilniku o radu stranke propisano je uvećanje zarada za rad na praznike (10%), prekovremeni rad (10%) i noćni rad (15%), što je bilo u suprotnosti sa zakonskim normama koje propisuju minimalno uvećanje od 110%, 26% i 26% za ove oblike rada.

Nakon revizije, SSP je dostavila posleravizioni izveštaj sa sprovedenim merama:

- **Pravilno evidentirani javni prihodi** – Prihodi iz javnih izvora sada su evidentirani na odgovarajućim računima u skladu sa propisima, čime je otklonjena mogućnost pogrešnog tumačenja budžetskog finansiranja.
- **Uspostavljena procedura za gotovinske transakcije** – Sve gotovinske isplate sada se vrše uz propisane naloge, što smanjuje rizik od finansijskih malverzacija i neadekvatnog trošenja sredstava.
- **Doneta odluka o članarini** – Stranka je formalno regulisala članarinu, omogućavajući transparentnost privatnog finansiranja.

- **Izvršen godišnji popis imovine** – Usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem sprovedeno je na osnovu zakonskih i internih akata stranke.
- **Izmenjen pravilnik o radu** – Nova pravila o isplatama zarada sada su u skladu sa Zakonom o radu, čime je obezbeđena zaštita prava zaposlenih i usklađenost sa važećim propisima.

Poslerevizione mere ispravljanja

Mera	Status
Ispravka evidentiranja prihoda	Sprovedeno
Regulacija gotovinskih transakcija	Sprovedeno
Donošenje odluke o članarini	Sprovedeno
Popis imovine	Sprovedeno
Usklađivanje zarada sa zakonom	Sprovedeno

Zaključak

Sprovedene mere su ocenjene kao zadovoljavajuće od strane DRI. Iako su prethodno utvrđene značajne nepravilnosti, SSP je preduzela potrebne korake kako bi poslovanje uskladila sa zakonskim normama i preporukama revizije. Revizorski proces je ukazao na značaj unapređenja finansijskog upravljanja, posebno u oblasti transparentnosti finansiranja i interne kontrole troškova. Buduće revizije će pokazati da li su ove mere dugoročno održive i da li stranka nastavlja sa poštovanjem uspostavljenih normi, čime će se dodatno osigurati zakonitost i efikasnost njenog poslovanja.

Analiza izveštaja o reviziji finansijskih izveštaja i pravilnosti poslovanja Srpske napredne stranke za 2022. godinu

Ova analiza se temelji na izveštaju Državne revizorske institucije (DRI) o finansijskim izveštajima i pravilnosti poslovanja Srpske napredne stranke (SNS) za 2022. godinu, na osnovu revizorskog izveštaja Državne revizorske institucije (DRI) i poslerevizionog izveštaja o merama ispravljanja. Dokumenti ukazuju na određene nepravilnosti za koje je DRI ocenila da predstavljaju administrativne probleme bez ozbiljnih odstupanja u finansijskom poslovanju i mere koje su preduzete za njihovo otklanjanje.

Revizija finansijskih izveštaja za 2022. godinu je ukazala na dve ključne nepravilnosti koje je moguće otkloniti pre pripreme sledećeg seta finansijskih izveštaja:

1. **Neusaglašeni dati avansi** – SNS nije uskladila avanse sa dobavljačima, pri čemu je knjigovodstveno stanje bilo više za 11.802 hiljada dinara. Ovo može ukazivati na administrativne greške ili neadekvatnu evidenciju transakcija.
2. **Neusaglašene obaveze prema dobavljačima** – Zabeležena su odstupanja u iznosu od 4.295 hiljada dinara (više iskazano) i 6.231 hiljada dinara (manje iskazano). Ova razlika može uticati na verodostojnost finansijskih izveštaja i izazvati nesporazume sa dobavljačima.

Poslerevizione mere ispravljanja

- **Izrada akcionog plana** za usaglašavanje avansa sa dobavljačima i sprovođenje odgovarajućih knjiženja kako bi se obezbedila tačnost finansijskih podataka.
- **Usaglašavanje obaveza prema dobavljačima** putem izvoda otvorenih stavki ili potvrđenja kako bi se eliminisale razlike i potencijalne nesuglasice.

Zaključak

Revizija je ukazala na određene neusaglašenosti u finansijskom izveštavanju SNS, ali su preduzete mere za njihovo otklanjanje ocenjene kao zadovoljavajuće. Iako nisu utvrđene nepravilnosti visokog prioriteta koje bi zahtevale hitno postupanje, preporučeno je da SNS unapredi finansijsko upravljanje i interne kontrole kako bi se izbegle slične greške u budućnosti.